

FREMSTILLING AF GRØNLAND
DANSK A/B/C
LÆRERVEJLEDNING

INDHOLD

INTRODUKTION TIL LÆRERVEJLEDNING.....	4
Kære lærer.....	4
Formål og kernestof.....	4
Grønland i fokus.....	4
Undervisningsforløbets opbygning.....	5
Ressourcerummet.....	5
MODUL 1: FORDOMME SKILDRET I DOKUMENTARFILM.....	6
Formål.....	6
Arbejdsspørgsmål.....	6
Teori.....	6
Lektie.....	7
Materiale til modulet.....	7
Kort om filmen <i>Lykkelænder</i>	7
Forslag til modulets forløb.....	8
MODUL 2: UNGDOMSLIV OG TABUER.....	10
Formål.....	10
Arbejdsspørgsmål.....	10
Teori.....	10
Lektie.....	10
Materiale til modulet.....	11
Forslag til modulets forløb.....	11
MODUL 3: DET MODERNE GRØNLAND.....	12

Formål.....	12
Arbejdsspørgsmål.....	12
Teori.....	12
Lektie.....	12
Materiale til modulet.....	13
Forslag til modulets forløb.....	13
MODUL 4: HVAD ER EN DOKUMENTAR?.....	14
Formål.....	14
Arbejdsspørgsmål.....	14
Lektie.....	14
Forslag til modulets forløb.....	14
MODUL 5: AFSENDERENS FORMÅL.....	15
Formål.....	15
Arbejdsspørgsmål.....	15
Teori.....	15
Lektie.....	15
Materiale til modulet.....	15
Forslag til modulets forløb.....	16
LITTERATURLISTE.....	18
Bøger.....	18
Film.....	18
Links.....	19
Artikler.....	19

INTRODUKTION TIL LÆRERVEJLEDNING

KÆRE LÆRER

Du sidder med Operation Dagsværks undervisningsmateriale, om hvordan Grønland fremstilles. Dette materiale er produceret af Operation Dagsværk som en del af årets oplysningskampagne. Projektet, som eleverne samler ind til i 2018, foregår i Grønland. Der er blevet produceret seks undervisningsmaterialer, der ser nærmere på Grønland med forskellige faglige vinkler. Ved at inddrage dette undervisningsmateriale, kan du bidrage til at eleverne tager del i et nyt dansk-grønlandsk kapitel, samt at de kan træffe et oplyst valg om deres deltagelse på Dagsværkdagen.

Denne lærervejledning giver dig øvelser, materialer, inspiration eller hele den færdige pakke til et undervisningsforløb i dansk. Lærervejledningen er bygget op som en forløbsplan. Læs herunder mere om det kernestof, som materialet dækker, og hvor du kan finde de øvrige materialer, der er henvist til i lærervejledningen.

FORMÅL OG KERNESTOF

Undervisningsforløbets kernestofområde er dokumentarfilm. Eleverne bliver klædt på til at lave medieanalyse og -fortolkning og får kendskab til filmiske virkemidler. Herudover vil eleverne få værktøjer til at analysere og vurdere dokumentarens funktion i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge. Forløbet vil nuancere det gængse blik, der eksisterer om Grønland. Derudover vil eleverne blive udfordret på deres egne forestillinger om Grønland.

GRØNLAND I FOKUS

Relationen mellem Grønland og Danmark er præget af, at Grønland var en dansk koloni indtil 1953. I Danmark er der gennem tiden blevet skabt et usandt og unuanceret billede af, at grønlændere enten er urfolk eller socialt udsatte. Dette billede hænger tilsyneladende stadig fast i dag til stor frustration for mange grønlændere, der i høj grad bliver påvirket af fordommene i deres hverdag. Dette undervisningsmateriale har til hensigt at nuancere og udfordre den forestilling, og at vi gennem oplysning på forskellig vis præsenterer et mere ærligt syn på Grønland og grønlændernes hverdag.

UNDERVISNINGSFORLØBETS OPBYGNING

Forløbet består af fem moduler af 90 minutter. Hvert modul tager udgangspunkt i kernestoffets teori og begreber suppleret med relevant materiale om og fra Grønland. Undervisningsmaterialet kan bruges fra C-A niveau. De forskellige moduler kan anvendes alene, men forløbet er opbygget således, at rækkefølgen på modulerne supplerer hinanden i forhold til viden, materiale og tema.

Undervisningsforløbet er opbygget således, at hvert modul har en introduktion, hvor formålet med modulet er beskrevet. Derefter er der opsat nogle arbejdsspørgsmål, som forklarer hvilke tematikker, eleverne får kendskab til med modulets materiale, teori og øvelser. Hvert modul har ligeledes en beskrivelse af de begreber og teorier, som modulet tager udgangspunkt i, og disse begreber vil ofte være en del af lektien. I dette undervisningsmateriale er der givet et forslag til hvilken grundbog, der kan anvendes til at finde den relevante teori, men læreren har også mulighed for at finde den relevante teori i andre grundbøger eller på internetplatforme. Den grundbog, som forløbet tager udgangspunkt i, er:

- *Den iscenesatte virkelighed - fra nyheder til reality* af Gitte Horsbøl og Jette Meldgaard Harboe, Systime, 1. udgave, 2004.

RESSOURCERUMMET

I ressourcerummet på Operation Dagsværks hjemmeside (od.dk) kan du finde og downloade de dokumenter, som passer til de enkelte moduler. Selvom materialerne er henvendt til dette undervisningsforløb, kan de sagtens blive brugt eksternt i anden undervisning. I ressourcerummet findes ligeledes supplerende materiale til hvert modul både i form af links til bøger og sider, som er frit tilgængeligt på nettet.

MODUL 1: FORDOMME SKILDRET I DOKUMENTARFILM

FORMÅL

Modulet klæder eleverne på til at vurdere, hvad der er fakta og fiktion. Gennem arbejdet med filmuddrag vil eleverne lære at analysere fakta- og fiktionskoder.

Uddragene sætter fokus på fordomme og eleverne skal kunne vurdere den historiske sammenhæng i en dansk-grønlandsk kontekst.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

1. Hvad er handlingen i klippet?
2. Hvordan er fakta- og fiktionskoder brugt i udtrykket i klippet?
3. Argumenter for om filmudraget er fakta eller fiktion.
4. Hvad er den dansk-grønlandske kontekst for filmen?
5. Hvordan fremstilles de medvirkende?
6. Er der symboler, og i så fald hvad betyder de?
7. Hvordan behandler uddraget fordomme?
8. Diskuter om det er en god måde at arbejde med fordomme på.

TEORI

- Fakta- og fiktionskoder
- Udtryk
- Indhold
- Budskab
- Billedkomposition
- Synkron og asynkron lyd

LEKTIE

Læs s. 8-26 i *Den iscenesatte virkelighed - fra nyheder til reality*

MATERIALE TIL MODULET

Link 1) *Lykkelænder* trailer. <https://vimeo.com/260572435>

Link 2) *Lykkelænder* intro. Kodeord: od <https://vimeo.com/266156157>

Link 3) *Lykkelænder* klip 2. Kodeord: od <https://vimeo.com/266157356>

Link 4) *Lykkelænder* klip 3. Kodeord: od <https://vimeo.com/266158084>

Link 5) *Lykkelænder* klip 4. Kodeord: od <https://vimeo.com/266158899>

Link 6) *Lykkelænder* klip 5. Kodeord: od <https://vimeo.com/266159673>

Link 7) Fordomme om Grønland. <http://heartbeats.dk/groenlaenderfordomme-lup-skal-man-have-koerekort-hundeslaede/>

Link 8) CPH:DOX. <https://cphdox.dk/winners-list-2018/>

KORT OM FILMEN LYKKELÆNDER

Forholdet mellem Grønland og Danmark er fuldt af forestillinger og myter. Og det er dem, den danske kunstner Lasse Lau reflekterer over - og dokumenterer - i sin første, lange film *Lykkelænder*. Men hvordan giver man den grønlandske erfaring en form, når man selv er dansk? Lau har skabt en sensitiv film om autencitet og iscenesættelse ved at lade begge dele forme værket sammen med de medvirkende. Men også ved at se og lytte opmærksomt. Den koloniale historie er nemlig indlejret i både Grønlands uendeligt smukke landskaber og i den kollektive bevidsthed. Men det samme er viljen til at bryde med den og se frem med en ny politisk selvbevidsthed. *Lykkelænder* er et resultat af et langvarigt researchprojekt, men taler om sine uhyre komplekse emner på en måde, der forankrer det postkoloniale perspektiv i en genkendelig livserfaring. Og som gør det med både humor og eftertryk. (CPH:DOX, 2018, Link 8)

Instruktør: Lasse Lau, 2018, 80 min.

Producer: Rikke Tambo Andersen og Rie Hougaard, Pruduktionselskab: Kran Film Collective og Tambo Film.

Hvis du har spørgsmål eller søger informationer om hvordan i kan inddrage hele filmen på jeres skole, bedes du henvende dig til Rikke Tambo Andersen på tambo@bullittfilm.dk eller rikke@tambofilm.dk

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

- 1) Eleverne får udleveret et stykke papir, hvor de skal lave en kort refleksionsøvelse, hvor de enten skal nonstop skrive eller tegne det, der falder dem ind, når de hører ordet *Grønland*.

Eleverne bedes skrive navn på deres refleksionspapir og herefter samler læreren papirerne ind, da de skal bruges senere i forløbet.

- 2) Begreber inden for dokumentargenren listes igennem eller repeteres, ved at klassen skal speeddate. Eleverne placerer sig på to rækker overfor hinanden og får et spørgsmål, de skal snakke om to og to i et minut. Derefter rykker de en tak, så de får en ny makker, og øvelsen gentages.

Spørgsmål:

- Hvad er fakta?
- Hvad er fiktion?
- Hvad dækker udtryk over?
- Hvad er et budskab?
- Hvad er billedudsnit?
- Hvad er perspektiv?

- 3) Læreren præsenterer *Lykkelænder* ud fra boksen længere oppe og eventuel med fremvisning af filmens trailer, der findes i link 1.

- 4) Herefter vises udvalgte klip, der findes i link 2-6, et efter et. Operation Dagsværk har fået lov til at udvælge præcis de klip, som er relevante til netop dette danskforløb.
- 5) Klassen inddeles i grupper, der hver skal arbejde med ét filmuddrag og besvare arbejdsspørgsmålene. Arbejdsspørgsmålene kan med fordel printes ud eller vises på tavlen, og artiklen i link 7 kan inddrages hvis læreren finder det relevant.
- 6) Timen afsluttes ved, at hver gruppe fremlægger deres hovedpointer foran resten af klassen.

MODUL 2: UNGDOMSLIV OG TABUER

FORMÅL

Dette modul har til formål at lære eleverne om dokumentarens to grundtyper. Derudover skal eleverne bruge teorien fra forrige modul for at opnå en større færdighed i anvendelsen af begreberne.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

1. Hvilke billedudsnit anvendes der, og hvad gør det for fremstillingen af personerne?
2. Hvilken synsvinkel har dokumentaren og hvorfor?
3. Argumenter for om det er en observerende eller dybdeborende dokumentar.
4. Argumenter for om der er dansk eller grønlandsk afsender på dokumentarfilmen.
5. Hvilke problemstillinger møder vi?
6. Hvad er det for nogle tilpasningsproblemer Christoph snakker om?
7. Hvordan har de påvirket ham?
8. Hvorfor er Manumina blevet troende?
9. Hvilken betydning har religion fået?
10. Hvad har gjort at Arnanguaq er nået dertil, hvor hun er?
11. Hvad er formålet med filmen?
12. Diskuter om man holder mere på hemmeligheder i et lille samfund.
13. Hvordan påvirker tabuer hemmeligheder?
14. Argumenter for om dokumentaren får gjort op med tabuer?

TEORI

- Dokumentarens grundtyper, dybdeborende og observerende

LEKTIE

Læs s. 59-71 i Den iscenesatte virkelighed - fra nyheder til reality

MATERIALE TIL MODULET

Link 1) Hemmeligheder fra Nuuk afs. 2. <https://www.dr.dk/tv/se/hemmeligheder-fra-nuuk/-/hemmeligheder-fra-nuuk-2-6> evt. <http://hval.dk/mitcfu/> (søg på *Hemmeligheder fra Nuuk* afs. 2)

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

- Begreber som eleverne har læst op på gennemgås kort på tavlen.
- Dokumentarfilmen *Hemmeligheder fra Nuuk* vises og eleverne tager noter til.
- Klassen inddeles i grupper og skal besvare arbejdsspørgsmålene.
Arbejdsspørgsmålene kan med fordel printes ud eller vises på tavlen.
- Der opsamles på spørgsmålene i plenum.

MODUL 3: DET MODERNE GRØNLAND

FORMÅL

Eleverne bliver i dette module klædt på til at kunne se hvilke fremstillingsformer, der passer til en given dokumentar. De vil ud fra de to tidligere moduler tilegne sig mere erfaring i at anvende teorien i praksis.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

1. Giv eksempler på hvilke fakta- og fiktionskoder der anvendes.
2. Hvilken type af dokumentar er det?
3. Argumenter for hvilken eller hvilke fremstillingsformer der er i dokumentaren.
4. Hvilke tematikker er der?
5. Hvilke udfordringer har Nuka?
6. Hvorfor bliver Nuka ikke i Grønland resten af livet?
7. Hvorfor er der forskel på, om man som grønlænder bliver mødt af en dansker vs. en fra et andet land?
8. Hvorfor optræder Nuka, og hvad får Nuka ud af det?
9. Hvad menes der med, at det er nemt at være pioner i Grønland?
10. Hvorfor føler Nuka sig dum på sæljagten?
11. Diskuter hvorfor nogle vælger at offentliggøre deres sygdom på sociale medier.
12. Diskuter om Nuka fremstilles positivt eller negativt.
13. Hvad er det, Nuka kæmper for?

TEORI

- Fremstillingsformer i dokumentarfilm

LEKTIE

Læs link 1.

MATERIALE TIL MODULET

Link 1) Typer af dokumentarfilm. <http://www.gymdansk.dk/typer-af-dokumentarfilm.html>

Link 2) Film: Eskimo Diva. <http://filmcentralen.dk/grundskolen/film/eskimo-diva> evt. <https://fjernleje.filmstriben.dk/film/9000001425/eskimo-diva>

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. De forskellige fremstillingsformer i dokumentarfilm repeteres ved at gennemgå dem i plenum.
2. Dokumentarfilmen Eskimo Diva vises på klassen.
3. Derefter går eleverne ud i grupper og besvarer arbejdsspørgsmålene. Arbejdsspørgsmålene kan med fordel printes ud eller vises på tavlen . Der bliver samlet op på dem i det efterfølgende modul.

MODUL 4: HVAD ER EN DOKUMENTAR?

FORMÅL

Dette modul skal samle op på forløbet om dokumentargenren, og eleverne skal vurdere, hvad der definerer en dokumentarfilm.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- 1) Hvad er en dokumentarfilm?

LEKTIE

Færdiggørelse af arbejds spørgsmål fra forrige modul.

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Der opsamles i plenum på arbejds spørgsmålene til Eskimo Diva.
2. Eleverne skal diskutere med sidemakkeren, om de kan stole på det, der vises i dokumentarfilm. Der samles op i plenum, hvor læreren spørger ind til, hvordan eleverne forholder sig kritisk til en dokumentar.
3. Klassen inddeles i grupper og de skal hver lave en præsentation af, hvad en dokumentarfilm er, kan og skal. Grupperne kan med fordel have ca. fire elever i hver gruppe.
4. Eleverne skriver deres vigtigste pointer på en post-it og sætter den på tavlen. På den måde har alle noget at tale ud fra i den kommende diskussion.
5. Ud fra det startes en diskussion i plenum, hvor læreren ydermere kan spørge ind til, hvad der gør en dokumentarfilm troværdig både ift. filmiske virkemidler og indhold.

MODUL 5: AFSENDERENS FORMÅL

FORMÅL

Gennem analyse af et reklamebillede skal eleverne kunne være kritiske over for afsenderen og dens formål. Eleverne bliver udfordret på, om deres eget syn på Grønland har ændret sig gennem forløbet.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- 1) Hvordan er billedet bygget op?
- 2) Hvor befinder personen sig henne?
- 3) Hvilke følelser udtrykker personen?
- 4) Hvad symbolisere slæden, kamikkerne og slædehundene?
- 5) Hvad symbolisere kedlen og avisen?
- 6) Hvem er afsenderen på billedet?
- 7) Hvad er deres formål?
- 8) Diskuter om det er et sandfærdigt billede af en grønlander.

TEORI

- Billedanalyse

LEKTIE

Læs link 1.

MATERIALE TIL MODULET

Link 1) Teori om billedanalyse. <http://analysesiden.dk/billedanalyse/>

Link 2) Visit Greenland reklamebillede. <http://corporate.greenland.com/da/om-visit-greenland/>

Link 3) Nissebanden i Grønland. Fra 4.00-5.00 <https://www.youtube.com/watch?v=7rvcZ-pDSFY&t=571s>

Billede fra Visit Greenland Link 2.

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Klassen inddeles i grupper og arbejder med spørgsmålene til Visit Greenlands billede. Billedet findes i link 2.
2. Spørgsmålene gennemgås i plenum med elevernes besvarelser.
3. Vis klip med Nissebanden i Link 3 fra minut 4.00-5.00.
4. Spørg i klassen om hvorfor det grønlandske ikke er tekstet, og snak om hvordan det fremstiller grønlændere.
5. Diskuter om fiktion kan være med til at påvirke os, især børn, selvom vi ved det ikke er sandt, og om det er i orden.
6. Som opsamling på hele forløbet spørges der, om eleverne er blevet mødt af et sandfærdig billede af Grønland, hvorfor og hvorfor ikke?
7. Hvordan vil eleverne beskrive en rigtig grønlænder nu, og kan de overhovedet det?
8. Som afslutning på dette forløb udleverer læreren elevernes tegninger og skriv fra modul 1. Herefter bliver eleverne stillet en opgave om på ny at tegne skrive det første, de tænker, når der bliver sagt Grønland.

9. Saml op i plenum om der er sket en forandring hos eleverne.

10. Slut dette forløb af ved at lade eleverne snakke med sidemakkeren om, hvordan man fremstiller folk ærligt, og hvordan vi som beskuere kan forholde os kritisk til andres fremstillinger. Saml op i plenum ved at lade eleverne fortælle deres pointer.

LITTERATURLISTE

BØGER

- Horsbøl, Gitte og Jette Meldgaard Harboe: DEN ISCENESATTE VIRKELIGHED, fra nyheder til reality. 1. udg. Systime, 2004.

FILM

- Lykkelænder trailer. Lavet af Lasse Lau. Internetadresse: <https://vimeo.com/260572435> - Besøgt d. 25.4.2018
- Lykkelænder intro. Lavet af Lasse Lau. Internetadresse: <https://vimeo.com/266156157> - Besøgt d. 25.4.2018
- Lykkelænder klip 2. Lavet af Lasse Lau. Internetadresse: <https://vimeo.com/266157356> - Besøgt d. 25.4.2018
- Lykkelænder klip 3. Lavet af Lasse Lau. Internetadresse: <https://vimeo.com/266158084> - Besøgt d. 25.4.2018
- Lykkelænder klip 4. Lavet af Lasse Lau. Internetadresse: <https://vimeo.com/266158899> - Besøgt d. 25.4.2018
- Lykkelænder klip 5. Lavet af Lasse Lau. Internetadresse: <https://vimeo.com/266159673> - Besøgt d. 25.4.2018
- Hemmeligheder fra Nuuk afs. 2. Lavet af Nordisk Film TV. Internetadresse: <https://www.dr.dk/tv/se/hemmeligheder-fra-nuuk/-/hemmeligheder-fra-nuuk-2-6> - Besøgt d. 25.4.2018
- Hemmeligheder fra Nuuk afs. 2. Lavet af Nordisk Film TV. Internetadresse: <http://hval.dk/mitcfu/> - Besøgt d. 25.4.2018
- Eskimo Diva. Lavet af Lene Stæhr. Internetadresse: <http://filmcentralen.dk/grundskolen/film/eskimo-diva> - Besøgt d. 25.4.2018
- Eskimo Diva. Lavet af Lene Stæhr. Internetadresse: <https://fjernleje.filmstriben.dk/film/9000001425/eskimo-diva> - Besøgt d. 25.4.2018

- Nissebanden i Grønland afs. 4. Lavet af B&U Danmarks Radio. Internetadresse:
<https://www.youtube.com/watch?v=7rvcZ-pDSFY&t=571s> - Besøgt d. 25.4.2018

LINKS

- Typer af dokumentarfilm. Lavet af Jan Aasbjerg Petersen. Internetadresse:
<http://www.gymdansk.dk/typer-af-dokumentarfilm.html> - Besøgt d. 25.4.2018
- Billedanalyse. Lavet af Vickie Ravn Bechsgaard. Internetadresse:
<http://analysesiden.dk/billedanalyse/> - Besøgt d. 25.4.2018
- Visit Greenland reklamebillede. Internetadresse:
<http://corporate.greenland.com/da/om-visit-greenland/> - Besøgt d. 25.4.2018
- CPH:DOX. Interentadresse <https://cphdox.dk/winners-list-2018/> - Besøgt d. 30.4.2018

ARTIKLER

- Finnedal, Martin: *Grønlænder fordomme under lup: Skal man have kørekort til hundeslæde?* I: Heartbeats.dk, 16.3.2018, Internetadresse:
<http://heartbeats.dk/groenlaenderfordomme-lup-skal-man-have-koerekort-hundeslaede/> - Besøgt d. 25.4.2018